

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2563)

มาตรา 128

เป็นบทบัญญัติ ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เพื่อไม่ให้การรับทรัพย์สินดังกล่าวจากบุคคลในโอกาสต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐทุกตำแหน่ง และผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง 2 ปี ห้ามรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อยกเว้น

เจ้าพนักงานของรัฐสามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ในกรณี ดังนี้

1

เป็นการรับที่มีกฎหมายอนุญาตให้รับได้ เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เบี้ยเลี้ยงไปราชการ เงินปันผลสหกรณ์

2

เป็นการรับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติ โดยจะต้องเป็นการให้ตามประเพณี หรือตามธรรมเนียมฐานะของผู้นั้น

3

เป็นการรับโดยธรรมจรรยา คือ การรับจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ รวมถึงการแสดงความคิดเห็น การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

3.1 เป็นการรับจากการให้แก่บุคคลทั่วไป โดยไม่เจาะจงผู้รับ เช่น การจับฉลาก

3.2 เป็นการรับจากผู้ซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่โอกาสไม่เกิน 3,000 บาท หากมีการรับทรัพย์สินเกิน 3,000 บาท โดยมีความจำเป็นอย่างยั้งที่ต้องรับไว้เพื่อเป็นการรักษาไมตรี มิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดี จะต้องดำเนินการดังนี้

ต้องแจ้งรายละเอียด ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทรัพย์สินต่อผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา หากมีคำวินิจฉัยว่าให้ส่งคืนทรัพย์สิน ต้องส่งคืนโดยทันทีหรือหากไม่สามารถคืนได้ ให้ส่งมอบเป็นสิทธิของหน่วยงานโดยเร็ว

หากมีการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 128 มีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ